

Nr 43.

Ankom till riksdagens kansli den 8 maj 1945 kl. 4 em.

Utlåtande i anledning av väckta motioner om åtgärder i syfte att bereda ersättning till ägare av tamdjur för skador, som förorsakats av varg och järv.

(2:a avd.)

I två inom riksdagen väckta, till jordbruksutskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 10 av herr *Näsgård* och II: 23 av herr *Johansson* i Norrfors *m. fl.*, har hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsamma åtgärder i syfte att bereda ersättning till ägare av tamdjur för skador, som förorsakats av varg och järv.

Beträffande de skäl som anförts till stöd för detta yrkande hänvisas till motionerna.

Utskottet har i vederbörlig ordning införskaffat utlåtanden i ärendet av statskontoret, domänstyrelsen och länsstyrelserna i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län. Domänstyrelsen har vid sitt utlåtande fogat yttranden av Svenska jägareförbundet samt Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands läns jaktvårdsföreningar. Vid länsstyrelsernas utlåtanden finnas fogade yttranden av lappfogdarna i länen.

Jämlikt bestämmelserna i 27 § 2 mom. jaktstadgan den 3 juni 1938 (nr 279) skall skada å tamdjur som förorsakas av björn, lo eller örn ersättas av statsverket, såvida skadan ej är att tillskriva uppenbar vårdslöshet vid djurens bevakning eller djuren utsläppts på område, där de icke få vistas för betning. Förorsakas inom nationalparks område av ifrågavarande rovdjur skada å renar, vilka må föras på bete därstädes, och är skadan icke att tillskriva uppenbar vårdslöshet vid renarnas bevakning, skall sådan skada enligt föreskrifterna i 2 § andra stycket lagen den 25 juni 1909 (nr 56, s. 7) angående nationalparker ersättas av statsverket. För ändamålet finnes under nionde huvudtiteln ett förslagsanslag, som för innevarande budgetår upptagits till 40 000 kronor.

Motionärernas förslag har tillstyrkts av länsstyrelserna och lappfogdarna i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län. Jämtlands läns jaktvårdsförening har tillstyrkt bifall till förslaget, under förutsättning att ersättningen begränsades till att avse direkta skador på tamdjur. Domänstyrelsen, Svenska jägareförbundet och Västerbottens läns jaktvårdsförening ha icke kunnat tillstyrka att bestämmelser utfärdas om ersättning av förevarande slag, innan

frågan blivit föremål för en närmare utredning, bland annat för beräkning av omfattningen av de skador, för vilka ersättning kan komma att begäras. Statskontoret och Norrbottens läns jaktvårdsförening slutligen ställa sig helt avvisande till motionerna. I övrigt må ur de inkomna yttrandena återgivas följande.

Statskontoret:

Såsom i motionerna framhållits äro de meddelade föreskrifterna om ersättning av statsmedel för skada å tamdjur, förorsakad av björn, lo eller örn, föranledda av att dessa djurslag äro skyddade genom fridlysning. Motionärerna ha gjort gällande, att den år 1943 medgivna jakträtten å björn och lo brutit principen om den totala fridlysningen som grund för ersättningsbestämmelserna. Statskontoret måste emellertid för sin del finna, att oaktat statsmakterna numera i begränsad omfattning medgivit allmän jakttid på björn och lo (två månader under året), det ur förevarande synpunkt alltjämt föreligger en avsevärd skillnad mellan skador förorsakade av dessa djur och av sådana, vilka icke alls äro föremål för fridlysning. Erinras må för övrigt, att vid riksdagsbehandlingen av frågan om jakträtt å björn och lo framhållits, att motivet för medgivande av allmän jakttid å dessa djur varit att få till stånd en minskning av björn- och lodjursstammarna. Den medgivna anordningen för att begränsa björn- och lodjursbeståndet har vidare betraktats som tillfällig.

Domänstyrelsen har i huvudsak åberopat innehållet i Svenska jägareförbundets yttrande.

Svenska jägareförbundet anför:

Föreskrifterna i 27 § jaktstadgan om ersättning av statsverket för skada, som av björn, lo eller örn förorsakas å tamdjur, torde vara grundade på det förhållandet, att lo och örn vid jaktstadgans tillkomst voro totalt fridlysta samt björn fridlyst å kronans mark under hela året ävensom att rätten till jakt efter björn å enskild mark var beskuren på så sätt att fälld björn skulle tillfalla kronan.

Sedan år 1943 är emellertid för björn och lo i Norrbottens och Västerbottens län samt landskapet Jämtland bestämd viss jakttid, avseende såväl kronans som enskild tillhörig mark. Bestämmelserna i 27 § jaktstadgan om ersättning för av dessa djur förorsakad skada å tamdjur ha dock bibehållits oförändrade. Härigenom har såsom i motionerna framhålls, brutits principen om den totala fridlysningen av en djurart som grund för bestämmelserna om ersättning för genom samma djurart förorsakade skador.

För dödande av varg och järv utgår jämlikt bestämmelserna i 10 § 2 mom. jaktstadgan av allmänna medel en belöning av: för varg 100 kronor och för järv 20 kronor, dock att för årsunge av dessa djur, dödad före den 1 september, belöningen utgår med hälften av det för fullvuxet djur bestämda beloppet. Sedan länge utgår därjämte särskilda skottpengar för dödande av dessa djur. Senast genom beslut den 23 januari 1942 har Kungl. Maj:t medgivit att inom Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län samt Särna och Idre socknar av Kopparbergs län må under åren 1942—1944 utgå särskilda belöningar med 200 kronor för fullvuxen varg och 100 kronor för vargunge, dödad före den 1 september, samt 100 kronor för järv och 50 kronor för järvunge dödad före angivna dag. Härtill kommer den ersättning, som utgår ur lappkassorna, varför belöning för dödande av en fullvuxen varg kan uppgå till omkring 500 kronor samt för en fullvuxen järv till 300 kronor. Förutom dessa belöningar tillföres jägaren inkomst genom försäljning av skinnen, vilka för närvarande betinga höga pris.

Med hänsyn till järvstammens tillbakagång har vetenskapsakademien i skrivelse till Kungl. Maj:t föreslagit borttagande av de statliga skottpengarna för detta djurslag, och något beslut i likhet med det som ovan åberopats och som gällde för åren 1942—1944 har av Kungl. Maj:t ännu ej meddelats.

Motionärernas förslag avser att ersättning skall utgå till ägare av tamdjur — även renar — för skador, som förorsakats av varg och järv. Man torde kunna förutsätta, att det för djurens ägare kommer att bli förenat med betydande svårighet — särskilt då skadegörelsen gällt renar — att styrka uppkommen skada. Ersättning torde därför komma att beviljas, då sannolika skäl tala för att skadan förorsakats av djur, för vilkas skadegörelse ersättning skall utgå av statsmedel, vilket har till följd att även oberättigade skadeståndskrav understundom kunna bli godtagna. Någon beräkning av till vilka belopp skadeståndskraven skulle kunna uppgå torde nu icke kunna förebringas.

Ehuru skäl kunna andragas såväl för som emot införande av bestämmelser i motionens syfte anser förbundet för sin del att frågan måste grundligt utredas innan den blir föremål för statsmakternas slutliga prövning.

Norrbottens läns jaktvårdsförening:

De skador som förorsakas av varg och järv drabba så gott som undantagslöst endast renarna och ej annan tamboskap. Med hänsyn till de höga ersättningar för dödande av varg och järv, som erhållas från stats- och lappkassor, anse vi att jakt på varg och järv är så lukrativ, att nu föreslagen ersättning ej bör utgå.

Det är givetvis berättigat och önskvärt, att djurägare hållas skadeslösa för alla av rovdjur åsamkade skador, men att kunna få bevis för ersättningskrav för skador förorsakade i fjällen av varg och järv är säkert ogörligt. Därom vittna svårigheterna att erhålla bevis för av björn, lo och örn förorsakade skador i skogslandet. Det torde vara av denna anledning, som Kungl. Maj:t beviljat särskilda belöningar för fällande av varg och järv, vilka belöningars fortsatta utgående styrelsen har tillstyrkt och anser som en kompensation för ifrågavarande rovdjurs skadegörelse på renarna.

Att använda nu ofta tillämpade ersättningsförfarande — då skador å tamdjur ersättas blott på grund av att fridlysta rovdjur kunna misstänkas vara skadegörarna — jämväl för skador förorsakade av varg och järv och där blott djurägarens egna påståenden stå som grund för ersättningskraven, kan icke vara försvarligt. Följden bleve med säkerhet, att ersättning komme att begäras för alla renförluster, även om dessa i verkligheten förorsakats av djurägarens egna hundar eller genom annan uppenbar försummelse från djurägarens sida. Sådan försummelse låter djurägaren kanske mången gång komma sig till last just därigenom att han vet att han får ersättning av statsverket, om han blott kan ange förmodad orsak eller om han har tillräckligt rymligt samvete att komma med osanna påståenden för ersättnings utbekommande.

Av ovan anförda framgår att vi anse, att för ersättnings utbekommande bör djurägaren kunna framlägga något bevis för att skadan verkligen förorsakats av rovdjur. Annars riskerar man, att djurägarens ärlighet sättes på för hårda prov och statsverket får ersätta alla djurförluster, således även de, som — trots god skötsel — hör till normal avgång genom andra orsaker än genom rovdjurs skadegörelse.

Västerbottens läns jaktvårdsförening har såsom förut nämnts ansett, att ett beslut om sådan ersättning som föreslås i motionerna bör föregås av en utredning i ämnet.

Jämtlands läns jaktvårdsförening anser att, därest såsom föreslås i motionerna ersättning skulle utbetalas till ägare av tamdjur för skador som förorsakats av varg och järv, skulle detta få till följd att renskötande lapp skulle kunna begära ersättning t. ex. för det arbete, som uppstode vid samlandet av en renhjord som blivit sprängd av en varg, trots att någon ren icke blivit skadad. Ersättningen borde därför uttryckligen begränsas till skada å tamdjur.

Länsstyrelsen i Jämtlands län:

I likhet med motionärerna anser länsstyrelsen billigheten kräva, att ersättning utbetalas även för skador, som åstadkommits å tamdjur, av varg och järv. Motionärerna framhålla de svårigheter som föreligga, när det gäller att konstatera, huruvida ett tamdjur dödat av ett fridlyst rovdjur eller icke. Såsom ett exempel härå kan länsstyrelsen anföra, att i ett hos länsstyrelsen ineliggande ärende rörande ersättning för ett får, som uppgivits ha dödat av lo, vederbörande överjägmästare avstyrkt ansökningen under uttalande av den uppfattningen, att utredningen i ärendet snarare tydde på att järv skulle varit förövaren. Även ur naturskyddssynpunkt synas skäl tala för att ersättning utbetalas jämväl då skadorna äro att hänföra till varg och järv.

Lappfogden i Jämtlands län:

Av de ifrågavarande rovdjuren är inom Jämtlands län järven den största skadegöraren å renar. Den förekommer i alla lappbyar och i en del i betydande antal, varför lapparna ständigt å årssammanträdena framhålla järvens skadegörelser.

Vargen förekommer stadigvarande inom Kalls, Sösjö och Offerdals lappbyar, men då detta djur är mycket rörligt och genomströvar stora områden berättä lapparna om vargspår på trakter, där man under ett eller ett par år icke sett tecken till varg.

Under den tid lapparna beta sina renar i fjället — maj—oktober — kunna varg- och järvrivna renar lättast upptäckas, men strörenar, som bliva kvar i fjället och under flyttningen, bliva ett lätt byte för dessa rovdjur, och så lång tid — flera månader — hinner förflyta innan lapparna åter äro i fjället, att nästan alla lämningar efter rivna renar utplånats eller också skingrats av smärre köttätande djur. Det är på grund härav svårt för en renägare att bevisa att honom tillhörig ren blivit riven av varg eller järv, men skadan på lapparnas egendom är icke mindre för det och är att räkna med i betydande omfattning, varhelst varg och järv finnas.

Då det från naturskyddssynpunkt är av intresse att varg och järv icke utrotas men fjällbefolkningen icke synes böra betungas mera än andra svenska medborgare för dessa djurs bevarande i landets fauna, synas åtgärder i syfte att bereda ersättning för nämnda rovdjurs skada å tamdjur innebära en gärd av rättvisa.

Länsstyrelsen i Västerbottens län har åberopat vad som anförts av lappfogden i länet.

Lappfogden i Västerbottens län anför:

I princip torde några vägande invändningar icke kunna framställas mot det framlagda förslaget. Som motionärerna anført har principen om den totala fridlysningen som grund för ersättningsbestämmelserna redan brutits. Den bröts i själva verket i och med att man utvidgade rätten till ersättning för av björn förorsakad skada till att omfatta även enskild mark. Enligt 1927 års

jaktstadga var denna rätt tidigare begränsad till de fall då skadegörelse skedde å kronomark, alltså där björnen var fridlyst. Skälen för detta avsteg från berörda princip torde ha varit att björnstammen även å enskild mark de facto fredades genom bestämmelsen om att fällda djur skulle tillfalla kronan samt dess tillväxt genom fredningsåtgärderna med ökad skadegörelse som följd.

Även i fråga om varg och järv måste åtskilliga av statsmakternas åtgöranden anses ha varit ägnade att försvåra rovdjurens efterhållande. Jakt efter dessa djur är visserligen allt fortfarande tillåten för »en var» t. o. m. på annans mark men det är numera förbjudet att därvid använda gift, fällor och — luftfarkoster. Redan verkställda eller planerade inskränkningar i fråga om användande av skjutvapen verka i samma riktning. Skyldigheten att vid jakten inneha jaktkort kan även räknas som en i viss mån återhållande faktor. (Vid snarfångst behöver man som bekant ej lösa jaktkort, vilket gör att en del ripjägare lämna studsaren hemma för att slippa ifrån denna utgift).

Detta är endast några exempel på de åtgöranden från statsmakternas sida, som direkt eller indirekt skydda nu ifrågavarande rovdjursarter mot en alltför kraftig decimering. Flera exempel skulle kunna framdragas och med det nu anförda har jag endast velat understryka motionärernas uttalande.

Man kan under sådana omständigheter knappast med fog göra gällande, att beslut om utbetalande av ersättning för skador, åstadkomna av nu ifrågavarande rovdjursarter, skulle sakna grund.

Till stöd för riktigheten av motionärernas åsikt om att jakten efter rovdjuren ej har någon ekonomisk betydelse som vederlag åt den som lidit skada kan anföras att av de vargar och järvar, som dödats inom Västerbottens län under de senaste 10 åren, endast ett par järvar dödats av nomader medan alla dödade vargar och det stora flertalet järvar oskadliggjorts av personer, som icke varit ägare till renar eller andra tamdjur.

Vid eventuella bestämmelsers utformande bör även beaktas att en del av skadorna komma att drabba svenska renar som befinna sig på bete inom norskt område.

Av det redan sagda torde framgå att jag icke är obenägen att tillstyrka vidtagande av åtgärder i motionernas syfte. Detta tillstyrkande sker emellertid under den förutsättningen att ett bifall till motionen icke får tagas till intäkt för krav på ytterligare åtgärder med syfte att skydda nu ifrågavarande rovdjursarter.

Detta bör med skärpa framhållas icke minst av den anledningen att dylika planer redan äro å bane.

Under fjolåret gjordes en framställning från vetenskapsakademien om borttagande av varje slag av belöning för dödande av järv, och i vissa kretsar diskuterar man redan möjligheterna att åvägabringa fridlysning av denna rovdjursart. Betecknande nog har man ännu ej gjort någon motsvarande framstöt i fråga om vargen, ehuru denna för närvarande uppenbarligen förekommer sparsammare än järven. Man räknar tydligen med att fredningsåtgärder vis å vis järven skola möta mindre motstånd än beträffande vargen. Om järvens och vargens förekomst synes man emellertid, åtminstone att döma av den utredning som lagts till grund för ovanberörda framställning, ha en ganska oklar föreställning.

Så länge detta förhållande varar och innan man överhuvud taget vet vilka faktorer, som åstadkomma den påtagliga variationen i rovdjursstammarna, synes det knappast lämpligt att företaga åtgärder, som endast komma att verka irriterande och äro ägnade att framkalla motaktioner av icke önskvärt slag.

Länsstyrelsen i Norrbottens län har åberopat vad som anförts av lappfogdarna i länet. I övrigt anför länsstyrelsen:

I princip ha statsmakterna erkänt den nu ifrågasatta ersättningsskyldigheten från det allmännas sida genom att denna skyldighet icke borttagits beträffande björn och lo under de tider dessa djur jämlikt 1943 års lagstiftning få jagas. Särskilt vargen och även järven höra till de mest svåråtkomliga, och skadegörelserna genom dessa djur äro en svår plåga, främst för de renskötande lapparna.

Länsstyrelsen har i ärende angående förslag om borttagande av skottpengar på järv kraftigt motsatt sig en sådan lagändring, och länsstyrelsen önskar i detta sammanhang understryka, att ett eventuellt bifall till föresvarande motioner icke bör få tagas till intäkt för åtgärder ledande till avskaffande av skottpengarna för varg och järv. Dessa belöningar ha, av skäl som nyss nämnts, icke kunnat medverka till någon märkbar decimering av stammarna.

Lappfogdarna i Norrbottens län ha anfört:

Det är ostridigt, att fjällborna — framförallt de renskötande lapparna — årligen förorsakas betydande förluster genom rovdjurens härjningar. Genom ett flertal djurskyddsbestämmelser, som tillkommit under de senaste trettiofem åren, ha rovdjuren givits möjlighet att växa i antal. Särskilt påfallande är tillväxten av björn-, lo- och örnstammarna, men också järven visar tydlig ökning, framförallt i södra delen av Norrbottens län. Under de sista åren ha även krigstiderna bidragit till att länets rovdjursbestånd ökats. Genom att den norska civilbefolkningen fråntagits rätten att inneha skjutvapen har någon jakt efter rovdjur på länge icke ägt rum i de norska fjällmarkerna. Där ha rovdjuren följaktligen kunnat fortplanta sig ostört, och en del av födelseöverskottet har av allt att döma sökt sig över till Sverige. En liknande invandring — om ock av mindre omfattning — kan förmodas ha ägt rum från Finland.

Att rovdjuren ökat i antal och att riskerna för tamdjuren till följd därav blivit större har icke undgått myndigheternas uppmärksamhet. I syfte att neutralisera nackdelarna av denna ur naturskyddets synpunkt gynnsamma utveckling ha statsmakterna efter hand *dels* utvidgat rätten till statsersättning för skador, som förorsakats av fridlysta rovdjur, till att avse även tamdjur, som dödats på enskild mark, *dels* lättat på fridlysningen av björn och lo.

Någon för fjällbefolkningen tillfredsställande lösning av rovdjursfrågan ha dessa åtgärder dock icke lett till. Tamdjursägarna i fjällbygden ha alltjämt anledning att känna sig missnöjda. Trots att myndigheterna i allmänhet äro välvilliga i sin prövning av anspråken på ersättning för rovdjurskadorna, är antalet skadefall, för vilka ersättning erhålles, ringa i jämförelse med de fall, vilka icke bliva ersatta. Spåren efter skadegöraren äro ofta så vaga, att det icke är möjligt för djurägaren att fastslå, om skadan förorsakats av de »ersättningspliktiga» rovdjuren björn, lo och örn eller om varg och järv, för vilka staten icke iklätt sig ersättningsskyldighet, varit i farten.

Fjällborna få sålunda själva bära icke allenast de förluster, som åsamkas dem genom vargens och järvens härjningar, utan därtill en betydande del av de skador, som de genom direkta fridlysningsbestämmelser skyddade rovdjuren förorsaka dem och för vilka staten formellt iklätt sig ersättningsskyldighet.

Det kan icke vara rättvist att låta en sådan börda ligga på djuruppfödarna i fjällbygden. Dessa ha redan den förutan nog så stora svårigheter att kämpa med. En utvidgning av rätten till statsersättning för rovdjurskadorna är följaktligen på sin plats. Den skulle icke innebära någon oberät-

tigad förmån, enbart grundad på särskild välvilja från statsmakternas sida. Djurägarna ha i själva verket legala anspråk på ersättning också för de skador, som förorsakas av varg och järv. Även om dessa djur icke äro skyddade genom direkta fridlysningsbestämmelser, så äro de likväl tagna i statens hägn på ett sätt, som länder befolkningen till skada. Genom tillkomsten av nationalparkerna ha möjligheterna till jakt efter dessa djur på många håll blivit väsentligt förminskade, och riskerna för tamdjuren ha därmed blivit större än vad eljest hade behövt vara fallet. Staten bör så långt det är möjligt hålla befolkningen skadeslös härför.

Lappväsendet kan alltså ansluta sig till motionärernas hemställan om åtgärder i syfte att bereda ersättning till ägare av tamdjur för skador, som förorsakats av varg och järv. En på detta sätt utvidgad ersättningsrätt skulle vara av långt större värde för fjällbefolkningen än ett bifall till den av kyrkoherden Gustav Park med flera i föregiven egenskap av ombud för lappbefolkningen nyligen hos Kungl. Maj:t gjorda framställningen om upphävande av förbudet mot jakt medelst giftåtel. Denna jaktform skulle vara ett tveeggat vapen i kampen mot rovdjuren. Många nyttodjur — framförallt lapparnas hundar — skulle lätt kunna falla offer för det lömska jaktmedlet. Någon allmän önskan om rätt att utlägga giftåtel har därför ej heller förnummits bland de renskötande lapparna i länet.

När lappväsendet sålunda ansluter sig till motionärernas hemställan, så sker det med det uttryckliga förbehållet, att den utvidgade rätten till ersättning för rovdjursskador icke får bliva upptakten till någon som helst form av fridlysning av de djur, för vilka staten därigenom ikläder sig skadeståndsskyldighet, och ej heller till borttagande eller sänkning av skottpengarna för rovdjuren i fråga.

Envar bör fortfarande när som helst få döda dessa djur och även utfå belöning därför. Ersättningsrätten kan ej — huru vidsträckt den än är — hålla djurägarna helt skadeslösa för rovdjurens härjningar. Alla skadegörelser kunna icke ledas i bevis, och mången gång äro förlusterna — åtminstone när det gäller renar — sådana att de ej kunna gottgöras med penningar.

Genom beslut den 23 mars 1945 har Kungl. Maj:t lämnat den i flera av de inkomna yttrandena berörda framställningen av vetenskapsakademien om borttagande tills vidare av varje slag av belöning för dödande av järv utan åtgärd. Därjämte har Kungl. Maj:t medgivit, att jämväl under åren 1945—1947 inom Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län samt Särna och Idre socknar i Kopparbergs län må — utöver de i 10 § 2 mom. jaktstadgan bestämda belöningarna åt den som dödar varg eller järv — utdelas särskilda belöningar för dödande av sådant djur, nämligen för fullvuxen varg 200 kronor, för vargunge dödad före den 1 september det år den är född 100 kronor, för fullvuxen järv 100 kronor och för järvunge dödad före den 1 september det år den är född 50 kronor. Ifrågakommande belopp skola avföras å statens lappfond.

Motionärernas påstående, att varg och järv varje år vålla skador å tamdjur både för lapparna och den bofasta befolkningen i våra nordligaste bygder, har vunnit stöd i åtskilliga av de i ärendet avgivna utlåtandena. Jämväl utskottet är av den uppfattningen, att dylik skadegörelse i viss utsträckning torde förekomma.

Enligt de nu gällande bestämmelserna för statens ersättningsskyldighet i förevarande hänseende ersättas dylika skador icke av statsverket. Ersättning

Utskottet.

av statsmedel utgår nämligen endast för skador, som vållas av de tidigare i stort sett helt fridlysta djurarterna björn, lo och örn. Enligt motionärernas uppfattning har det av 1943 års riksdag godkända förslaget om viss jakträtt å björn och lo brutit principen om fridlysningen såsom grund för kronans ersättningsskyldighet i förevarande hänseende. Motionärerna förmena därför, att staten bör ikläda sig ersättningsskyldighet för skador å tamdjur, som vållas även av varg och järv, och hemställa, att åtgärder skyndsamt måtte vidtagas i syfte att dylik ersättning må kunna utbetalas.

Såsom framhållits av bland andra Svenska jägareförbundet synas skäl kunna anföras såväl för som emot ett dylikt förslag. I sistnämnda avseende har bland annat anförts, att skador av varg och järv särskilt i vad gäller renar, vilka tämligen fritt ströva omkring på avsevärda områden, understundom torde vara svåra att leda i bevis. Vidare har framhållits, att de avsevärda belöningar, som för närvarande utgå för dödande av varg och järv, äro ägnade att hålla tamdjurägarna skadeslösa för de förluster som vållas av dessa rovdjur. Emellertid torde de anförda bevissvårigheterna i allmänhet icke vara större än i fråga om sådan skadegörelse, som vållas av björn, lo och örn. I ärenden rörande ersättning för dylik skadegörelse torde enligt vad utskottet inhämtat ansökningarna bifallas, därest med viss sannolikhet kan göras gällande, att dessa djur vållat skadorna. Med de angivna ersättningarna för dödande av varg och järv torde, såvitt utskottet har sig bekant, förhålla sig så, att de som i de tämligen sällsynta fall sådant förekommer erhålla dylika ersättningar, i allmänhet icke äro att finna bland dem som lidit förluster genom djurens härjningar.

Av det anförda framgår att utskottet icke ställer sig avvisande till den tanke, som kommit till uttryck i motionerna. Slutlig ståndpunkt i frågan synes emellertid icke kunna fattas enbart med stöd av den i ärendet förebragta utredningen. Utskottet vill därför förorda, att ytterligare utredning i ämnet kommer till stånd. I anslutning till vad som anförts av bland andra lappfogden i Västerbottens län får utskottet framhålla, att ett förslag i den av motionärerna angivna riktningen icke får föranleda att de nu utgående ersättningarna för dödande av varg och järv borttagas.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen i anledning av de likalydande motionerna I: 10 och II: 23 må i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t i enlighet med vad ovan förordats måtte låta verkställa utredning rörande beredande av ersättning för skador å tamdjur, förorsakade av varg och järv, samt för riksdagen framlägga de förslag i ämnet, som därav må föranledas.

Stockholm den 8 maj 1945.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.